



**GLAVNA SLUŽBA
ZA REVIZIJU JAVNOG SEKTORA
REPUBLIKE SRPSKE**

Republika Srpska
78000 Banja Luka
Vladike Platona bb
Tel: +387(0)51/493-555
Faks: +387(0)51/493-556
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Izveštaj o provedenoj finansijskoj reviziji
Republičke direkcije za obnovu i izgradnju
za period 01.01-31.12.2023. godine**

Broj: RV034-24

Banja Luka, 23.04.2024. godine

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	1
	Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja.....	1
II	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	3
	Izvještaj o reviziji usklađenosti	3
III	REZIME DATIH PREPORUKA.....	4
IV	KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI.....	5
V	IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)	6
	1. Uvod	6
	2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja.....	6
	3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola	6
	4. Nabavke.....	8
	5. Priprema i donošenje budžeta	8
	6. Finansijski izvještaji	9
	6.1. Prihodi i primici, rashodi i izdaci	9
	6.1.1. Prihodi i primici.....	9
	6.1.2. Rashodi i izdaci.....	9
	6.2. Imovina, obaveze i izvori.....	11
	6.2.1. Nefinansijska imovina.....	11
	6.2.2. Finansijska imovina i razgraničenja.....	11
	6.2.3. Obaveze i razgraničenja	12
	6.2.4. Vlastiti izvori.....	12
	6.2.5. Vanbilansna evidencija.....	12
	6.3. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze	12
	6.4. Obrazloženja uz finansijske izvještaje	13

I IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja Republičke direkcije za obnovu i izgradnju koji obuhvataju: Pregled planiranih i ostvarenih prihoda, primitaka, rashoda i izdataka iskazanih u glavnoj knjizi trezora na računovodstvenom fondu 01; Pregled prihoda, primitaka, rashoda i izdataka na računovodstvenim fondovima od 01 do 05; Pregled imovine, obaveza i izvora sa stanjem na dan 31.12.2023. godine i za godinu koja se završava na taj dan. Revizijom smo obuhvatili pregled značajnih transakcija, obrazloženja uz obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja i primjenu računovodstvenih politika u revidiranom periodu.

Po našem mišljenju, finansijski izvještaji Republičke direkcije za obnovu i izgradnju istinito i objektivno prikazuju, u svim materijalno značajnim aspektima, finansijsko stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2023. godine; prihode, primitke, rashode i izdatke, kao i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa propisanim okvirom finansijskog izvještavanja za javni sektor važećim u Republici Srpskoj.

Osnov za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i relevantnim ISSAI standardima revizije 2200 – 2810. Naša odgovornost za provođenje revizije je detaljnije opisana u pasusu „Odgovornost revizora“. Reviziju smo proveli u skladu sa ISSAI 130 – Etički kodeks, ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti i nezavisni smo u odnosu na subjekta revizije.

Prema Pravilniku o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika, finansijske izvještaje Republičke direkcije za obnovu i izgradnju čine tabelarni pregledi navedeni u našem Izvještaju. Usvojeni okvir finansijskog izvještavanja za javni sektor u Republici Srpskoj podrazumijeva da se sve transakcije, procjene i politike odmjeravaju u odnosu na usaglašenost sa međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor.

Revizijski nalazi i zaključci o fer i istinitoj prezentaciji finansijskih izvještaja Republičke direkcije za obnovu i izgradnju se oslanjaju na propisani okvir finansijskog izvještavanja za javni sektor u Republici Srpskoj.

Zbog činjenice da se u predmetnim finansijskim izvještajima ne prezentuje finansijski rezultat, ne izražavamo mišljenje o finansijskom rezultatu za 2023. godinu.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi, s obzirom na propisani okvir finansijskog izvještavanja, dovoljni i odgovarajući da nam pruže osnovu za naše mišljenje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Direktor je odgovoran za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor, odnosno propisanim okvirom finansijskog izvještavanja za javni sektor važećim u Republici Srpskoj. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare i greške; odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u obrazloženjima uz obrasce godišnjih finansijskih izvještaja; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su primjerene datim okolnostima i nadzor nad procesom izvještavanja.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je da steknemo razumno uvjerenje o tome da finansijski izvještaji, kao cjelina, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uzrokovane prevarom ili greškom, kao i da sačinimo i objavimo revizijski izvještaj, koji sadrži naše mišljenje. Razumno uvjerenje predstavlja visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, koja je izvršena u skladu

sa ISSAI standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajne pogrešne iskaze kada oni postoje.

Pogrešni iskazi mogu nastati kao posljedica prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako, pojedinačno ili zajedno, mogu uticati na ekonomske odluke korisnika koje se donose na osnovu finansijskih izvještaja.

Zbog činjenice da se revizija provodi provjerom na bazi uzorka i da u sistemu internih kontrola i računovodstvenom sistemu postoje inherentna ograničenja, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ostanu neotkrivene.

Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objelodanivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka je zasnovan na revizijskom prosuđivanju i profesionalnom skepticizmu, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija, takođe, uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika utemeljenih na vremenskoj neograničenosti poslovanja i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Izjavljujemo da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u vezi sa nezavisnošću. Ostvarili smo komunikaciju sa odgovornim licima subjekta revizije u vezi sa planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije i drugim važnim pitanjima i značajnim nalazima revizije, uključujući značajne nedostatke u sistemu internih kontrola koji se mogu identifikovati tokom revizije.

Banja Luka, 23.04.2024. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

II IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji usklađenosti

Mišljenje

Uz reviziju finansijskih izvještaja Republičke direkcije za obnovu i izgradnju za 2023. godinu, izvršili smo reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonskim i drugim propisima.

Po našem mišljenju, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvještajima Republičke direkcije za obnovu i izgradnju za 2023. godinu su, u svim materijalno značajnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Osnov za mišljenje

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti.

Vjerujemo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa propisima kojima su regulisane.

Skretanje pažnje

Ne izražavajući rezervu na dato mišljenje, skrećemo pažnju na navedeno pod tačkom 3. ovog Izvještaja:

Članom 42. Zakona o državnim službenicima propisano je da Vlada Republike Srpske imenuje vršioca dužnosti na period od 90 dana bez sprovođenja postupka javne konkurencije, s tim da se za isto radno mjesto akt o postavljenju može donijeti još najviše dva puta uzastopno. Vlada Republike Srpske je aktima o postavljenju imenovala vršioca dužnosti direktora i zamjenika direktora Republičke direkcije za obnovu i izgradnju na period od 90 dana bez sprovođenja postupka javne konkurencije, s tim da su za navedena radna mjesta akti o postavljenju doneseni više od dva puta.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, direktor je, takođe, odgovoran da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalno značajnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje Republičke direkcije za obnovu i izgradnju obuhvaćeno prema definisanim kriterijumima, usklađeno sa zakonskim i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje Republičke direkcije za obnovu i izgradnju.

Banja Luka, 23.04.2024. godine

Glavni revizor
Jovo Radukić, s.r.

III REZIME DATIH PREPORUKA

Preporuke vezane za finansijske izvještaje

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- 1) postupci i procedure provođenja popisa imovine i obaveza, usaglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem i izvještavanje vrši u skladu sa članom 17. stav (2) i 20. stav (1) tačke 2) i 3) Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza.

Preporuke vezane za usklađenost

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- 1) inteziviraju aktivnosti na uspostavljanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole prema odredbama Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske i Uputstva o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole u smislu sastavljanja knjige poslovnih procesa, registra rizika i izrade strategije upravljanja rizicima,
- 2) ugovori o djelu zaključuju za poslove koji su van djelatnosti poslodavca u skladu sa članom 205. stav (1) Zakona o radu i
- 3) nalozi za službena putovanja izdaju i popunjavaju u skladu sa tačkom XV Odluke o visini naknade troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj.

IV KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI

- Zakon o budžetskom sistemu Republike Srpske,
- Zakon o republičkoj upravi,
- Zakon o izvršenju budžeta Republike Srpske za 2023. godinu,
- Odluka o usvajanju budžeta za 2023. godinu i Odluka o usvajanju rebalansa budžeta za 2023. godinu,
- Zakon o trezoru, član 39., 205. i 207,
- Zakon o državnim službenicima,
- Zakon o radu, član 205-208,
- Zakon o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske,
- Zakon o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj, član 4 i 9 -11,
- Zakon o javnim nabavkama,
- Zakon o platama zaposlenih u organima uprave Republike Srpske,
- Zakon o porezu na dohodak, glava I-IV, VI, X, XII i XIII,
- Zakon o doprinosima,
- Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju invalida, član 26 i 27,
- Pravilnik o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza,
- Pravilnik o primjeni godišnjih amortizacionih stopa za budžetske korisnike,
- Odluka o visini naknade troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj,
- Odluka o utvrđivanju cijene rada,
- Posebni kolektivni ugovor za zaposlene u organima uprave Republike Srpske,
- Pravilnik o sadržaju izvještaja i načinu izvještavanja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole,
- Pravilnik o obrascu, sadržaju i načinu popunjavanja putnog naloga i
- Uputstvo o načinu obračuna troškova prevoza zaposlenih u organima uprave Republike Srpske.

V **IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)**

1. **Uvod**

Republička direkcija za obnovu i izgradnju, (u daljem tekstu: Direkcija), organizovana je u skladu sa Zakonom o republičkoj upravi ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 115/18, 111/21, 15/22, 56/22, 132/22 i 90/23), kao republička upravna organizacija u sastavu Ministarstva za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske. Direkcija obavlja poslove utvrđene članom 52. navedenog zakona kojim je između ostalog definisano da pruža stručnu i tehničku pomoć ministarstvima, republičkim upravama i upravnim organizacijama prilikom sanacija, rekonstrukcija, obnove i izgradnje svih objekata koji se finansiraju ili sufinansiraju iz javnih prihoda Republike, kreditnih zaduženja i donacija, sprovođenja javnih nabavki, vrši stručni nadzor nad izgradnjom ovih objekata, kao i upravljanje i raspolaganje vojno-stambenim fondom, poslovnim prostorima, garažama i drugim nepokretnostima na kojima je pravo raspolaganja kao državnom svojinom imalo prijašnje Ministarstvo odbrane Republike Srpske (u daljem tekstu: MORS) i obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom.

U skladu sa Odlukom Vlade Republike Srpske o prenosu prava upravljanja i raspolaganja vojno - stambenim fondom, poslovnim prostorima i garažama od 05.10.2006. godine, Ministarstvo finansija Republike Srpske je aktom od 12.11.2009. godine definisalo računovodstveni obuhvat nekretnina bivšeg MORS-a, kojim je dodijelilo Direkciji ovlaštenje za unos finansijskih transakcija u Sistem glavne knjige trezora na organizacionim kodovima bivšeg MORS-a i Vojske Republike Srpske, a preko dodijeljenog novog organizacionog koda pod nazivom bivše MORS-Republička direkcija za obnovu i izgradnju. Istim aktom definisano je da se transakcije evidentirane na navedenom kodu ne uključuju u Bilans stanja, odnosno Pregled imovine, obaveza i izvora iskazanih u Glavnoj knjizi Direkcije, već se obuhvataju Bilansom stanja Republike.

Direkcija obavlja poslovanje preko Jedinstvenog računa trezora čija je Glavna knjiga u cjelosti sastavni dio Glavne knjige trezora Republike Srpske (u daljem tekstu: GKT).

Na Nacrt izvještaja o provedenoj finansijskoj reviziji Republičke direkcije za obnovu i izgradnju za period 01.01-31.12.2023. godine, nije bilo primjedbi.

Preporuke date u ovom izvještaju, u cilju njihovog naglašavanja, boldovane su i pisane italik slovima.

2. **Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja**

Kod provođenja finansijske revizije Direkcije za 2023. godinu, revizija se nije bavila provođenjem preporuka iz prethodnog revizorskog izvještaja, zbog protoka vremena od posljednjeg angažmana Glavne službe za reviziju javnog sektora Republike Srpske na reviziji finansijskih izvještaja za 2017. godinu.

3. **Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola**

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Republičkoj direkciji za obnovu i izgradnju („Službeni glasnik Republike Srpske”, broj 38/20, 97/21, 78/22 i 108/23), sistematizovano 27 radnih mjesta sa 36 izvršilaca (18 radnih mjesta državnih službenika sa 26 izvršilaca i devet radnih mjesta namještenika sa 10 izvršilaca).

Na dan 31.12.2023. godine u Direkciji je bilo zaposleno 30 izvršilaca, od čega 28 na neodređeno vrijeme (18 državnih službenika i 10 namještenika) i dva imenovana lica (direktor i zamjenik direktora).

Članom 42. Zakona o državnim službenicima propisano je da Vlada Republike Srpske imenuje vršiocce dužnosti na period od 90 dana bez sprovođenja postupka javne konkurencije, s tim da se za isto radno mjesto akt o postavljenju može donijeti još najviše dva puta uzastopno. Vlada Republike Srpske je aktima o postavljenju imenovala vršioca

dužnosti direktora i zamjenika direktora Republičke direkcije za obnovu i izgradnju na period od 90 dana bez sprovođenja postupka javne konkurencije s tim da su za navedena radna mjesta akti o postavljenju doneseni više od dva puta.

Direkcija je u toku 2023. godine zaključila dva ugovora o djelu sa dva izvršioca za poslove koji predstavljaju redovnu, osnovnu djelatnost Direkcije (poslovi nadzora iz oblasti mašinstva i poslovi obrade analitičkih podataka i upravljanje stanovima bivšeg MORS-a), što nije u skladu sa članom 205. stav (1) Zakona o radu („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 1/16, 66/18, 91/21 i 119/21). Navedenim članom je propisano da se ugovor o djelu može zaključiti radi obavljanja poslova koji su van djelatnosti poslodavca.

Direkcija nije primijenila sistem dvojnog potpisa, što nije u skladu sa članom 9. stav (3) tačka 3) Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 91/16), kojim je propisano da se kontrolne aktivnosti naročito odnose na sistem dvojnog potpisa u kome nijedna obaveza ne može biti preuzeta ili izvršeno plaćanje bez potpisa rukovodioca subjekta i rukovodioca finansijske službe ili drugog ovlašćenog lica.

Nije vršena suštinska i formalna kontrola ispravnosti ulaznih računa i druge prateće knjigovodstvene dokumentacije, što nije u skladu sa članom 9. stav (3) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 94/15 i 78/20), jer su podaci uneseni u poslovne knjige, a da prethodno nije u pisanom obliku potvrđeno da je ta isprava potpuna, istinita, računski tačna i da odražava suštinu poslovnog događaja.

Uvidom u evidenciju putnih naloga za službena vozila, utvrđeno je da se u pojedinačnim slučajevima, za kraće međugradske relacije, nisu izdavali putni nalozi za zaposlenog, što nije u skladu sa tačkom XV Odluke o visini naknade troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 57/21), a nalozi za službena putovanja ne sadrže u dovoljnoj mjeri propisane elemente iz Priloga 2. navedene Odluke.

U skladu sa odredbama Pravilnika o sadržaju izvještaja i načinu izvještavanja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 1/22) Direkcija je sačinila Plan rada na uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrola za 2023. godinu i Izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti na uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrole za 2023. godinu sa priložima. Knjiga poslovnih procesa, registar rizika i strategija upravljanja rizicima nisu donesene, shodno tački 22. Uputstva o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 99/17).

U skladu sa Odlukom o popisu i formiranju Komisija za popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2023. godine, izvršen je popis i evidentiranje rezultata popisa. Revizijskim ispitivanjem utvrđeno je da popis imovine i obaveza dijelom nije izvršen u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 45/16 i 113/21) - u daljem tekstu: Pravilnik jer sumnjiva i sporna potraživanja nisu popisana pojedinačno već zbirno, popisne liste nisu ovjerene od strane ovlašćenog lica, ne sadrže datum zaprimanja (član 17. stav 8. Pravilnika), a izvještaj o izvršenom popisu stalne imovine ne sadrži podatke o stručnoj i profesionalnoj kvalifikaciji i radnom angažmanu lica angažovanih na popisu i uporedni pregled stvarnog i knjigovodstvenog stanja popisane imovine, što nije u skladu sa članom 20. stav (1) tačke 2) i 3) Pravilnika.

Osim prethodno navedenog, revizija nije utvrdila druge nedostatke sistema internih kontrola čime su stvorene pretpostavke za funkcionisanje istih na način da obezbijede istinito i fer izvještavanje i usklađenost sa zakonima i drugim propisima.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- **inteziviraju aktivnosti na uspostavljanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole prema odredbama Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u**

javnom sektoru Republike Srpske i Uputstva o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole u smislu sastavljanja knjige poslovnih procesa, registra rizika i izrade strategije upravljanja rizicima,

- ***postupci i procedure provođenja popisa, usaglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem i izvještavanje vrši u skladu sa članom 17. stav (2) i 20. stav (1) tačke 2) i 3) Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza,***
- ***ugovori o djelu zaključuju za poslove koji su van djelatnosti poslodavca u skladu sa članom 205. stav (1) Zakona o radu i***
- ***nalozi za službena putovanja izdaju i popunjavaju u skladu sa tačkom XV Odluke o visini naknade troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj.***

4. Nabavke

Direkcija je Planom javnih nabavki za 2023. godinu, sa izmjenama i dopunama plana, planirala provođenje postupaka javnih nabavki procijenjene vrijednosti od 95.851 KM (iznosi navedeni u ovoj tački izvještaja su bez uključenog poreza na dodatu vrijednost) i to za nabavku roba (46.207 KM), usluga (28.435 KM), radova (6.000 KM) i usluga Aneks II dio B (15.209 KM). Ukupno su planirana 24 postupka javnih nabavki iz sredstava budžeta Direkcije.

Prema informacijama o provedenim postupcima javnih nabavki u 2023. godini, pokrenuto je 17 postupaka, koji su okončani dodjelom ugovora ukupne vrijednosti od 71.779 KM, od čega dvije nabavke putem konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda (47.008 KM) i 15 postupaka putem direktnog sporazuma (24.771 KM). Najveći dio nabavki se odnosi na nabavku pogonskog goriva za službena motorna vozila (32.478 KM) i usluga servisiranja i održavanja službenih vozila (14.530 KM). Od ukupno ugovorenog iznosa nabavki u 2023.godini realizovano je 56.091 KM.

Revizijskim ispitivanjem obuhvaćeno je osam postupaka nabavki u ukupnoj vrijednosti od 61.029 KM (85% u odnosu na ukupno ugovorenu vrijednost nabavki) i to dva konkurentska zahtjeva ukupno ugovorene vrijednosti od 47.008 KM i šest postupaka putem direktnog sporazuma od 14.021 KM.

Revizijom nisu utvrđene neusklađenosti u odnosu na Zakon o javnim nabavkama.

5. Priprema i donošenje budžeta

Direkcija je u propisanom roku dostavila Ministarstvu finansija Republike Srpske budžetski zahtjev u skladu sa Instrukcijom broj 1 za period 2023-2025. godina.

Putem Instrukcije broj 2 podnesen je zahtjev za budžetska sredstva u skladu sa predloženim budžetskim ograničenjem za 2023. godinu u ukupnom iznosu od 1.418.500 KM. Uz budžetski zahtjev dostavljen je i zahtjev za dodatnim budžetskim sredstvima u iznosu od 261.000 KM.

Odlukom o usvajanju budžeta Republike Srpske za 2023. godinu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 112/22), Direkciji je odobren budžetski okvir u iznosu od 1.406.300 KM.

Odlukom o usvajanju Rebalansa budžeta Republike Srpske za 2023. godinu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 99/23), Direkciji je odobren budžetski okvir u iznosu od 1.341.300 KM, i to za rashode za lična primanja zaposlenih (1.179.300 KM), rashode po osnovu korišćenja roba i usluga (123.000 KM), izdatke za proizvedenu stalnu imovinu (5.000 KM), izdatke za zalihe materijala, robe i sitnog inventara (4.000 KM) i ostale izdatke (30.000 KM).

Nakon usvajanja Rebalansa budžeta Republike Srpske, u okviru Direkcije izvršene su četiri realokacije sredstava u ukupnom iznosu od 14.300 KM, od čega tri realokacije rješenjem

resornog ministra u iznosu od 6.300 KM i jedna realokacija rješenjem Vlade Republike Srpske u iznosu od 8.000 KM.

Revizijom nisu utvrđene neusklađenosti u odnosu na regulativu koja propisuje proces pripreme i donošenja budžeta.

6. Finansijski izvještaji

Direkcija ima status budžetskog korisnika čija je glavna knjiga u sastavu GKT i prema članu 46. i 47. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 15/17 i 17/22) vrši izvještavanje na nivou Direkcije. Direkcija je izlistala i sačinila propisane obrasce godišnjih izvještaja Obrazac 2.01 - Pregled planiranih i ostvarenih prihoda, primitaka, rashoda i izdataka iskazanih u GKT na računovodstvenom fondu 01, Obrazac 3a - Pregled prihoda, primitaka, rashoda i izdataka iskazanih u GKT na računovodstvenim fondovima 01 do 05, Obrazac 4a - Funkcionalna klasifikacija rashoda i neto izdataka za nefinansijsku imovinu iskazanih u GKT, Obrazac 5a - Pregled imovine obaveza i izvora iskazanih u GKT i pisano Obrazloženje uz finansijske izvještaje.

6.1. Prihodi i primici, rashodi i izdaci

Prihodi (osim obračunskih) i primici iskazani su u iznosu od 158.128 KM i ne planiraju se na nivou budžetskog korisnika. Prihodi obračunskog karaktera iskazani su u iznosu od 1.672 KM.

Rashodi (osim obračunskih) i izdaci iskazani su u iznosu od 1.270.888 KM, što je 95% u odnosu na Rebalans budžeta. Rashodi obračunskog karaktera iskazani su u iznosu od 20.412 KM. Na pojedinim pozicijama izvršenje budžeta je veće u odnosu na budžetski okvir planiran Rebalansom budžeta i isto je odobreno dozvoljenim realokacijama budžetskih sredstava.

6.1.1. Prihodi i primici

Prihodi i primici iskazani su u ukupnom iznosu od 159.800 KM, od toga prihodi (uključujući prihode obračunskog karaktera) u iznosu od 36.126 KM i primici u iznosu od 123.674 KM.

Prihodi Direkcije odnose se na neporeske prihode u iznosu od 34.454 KM i prihode obračunskog karaktera u iznosu od 1.672 KM. Neporeski prihodi odnose se na prihode od zakupa poslovnih prostora i garaža bivšeg MORS-a (24.101 KM) i prihode od pružanja javnih usluga (10.352 KM), koji se odnose na takse za otkup stanova Republičkog sekretarijata za raseljena i izbjegla lica i migracije i bivšeg MORS-a. U okviru prihoda od pružanja javnih usluga, u iznosu od 6.303 KM, evidentiran je prihod grada Prnjavor, koji je pogrešno uplaćen na organizacioni kod Direkcije (od strane Grada podnesen je zahtjev Poreskoj upravi Republike Srpske za preknjižavanje). Navedena informacija je objelodanjena u Obrazloženjima uz finansijske izvještaje.

Primici se odnose na primitke od nefinansijske imovine u iznosu od 93.884 KM (primici po osnovu prodaje zemljišta bivšeg MORS-a, lokalitet Rakovačke bare Banja Luka) i ostale primitke iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti, odnosno primitke od fondova socijalnog osiguranja po osnovu naplaćenih potraživanja za porodijsko odsustvo (17.679 KM) i primitke po osnovu bolovanja (12.111 KM).

6.1.2. Rashodi i izdaci

Ukupni rashodi i izdaci iskazani su u iznosu od 1.291.300 KM, a odnose se na tekuće rashode (1.243.333 KM), rashode obračunskog karaktera (20.412 KM), izdatke za nefinansijsku imovinu (1.019 KM) i ostale izdatke (26.536 KM).

6.1.2.1. Tekući rashodi

Tekući rashodi se odnose na rashode za lična primanja zaposlenih, rashode po osnovu korišćenja roba i usluga i rashode finansiranja i druge finansijske troškove.

Rashodi za lična primanja zaposlenih iskazani su u iznosu od 1.135.136 KM. Čine ih rashodi za bruto plate zaposlenih (1.039.254 KM), bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada (32.704 KM), naknade plata zaposlenih za vrijeme bolovanja, roditeljskog odsustva i ostalih naknada plata (36.898 KM) i otpremnine i jednokratne pomoći (bruto) u iznosu od 26.280 KM.

Rashode za bruto plate zaposlenih čine rashodi za osnovnu platu nakon oporezivanja (617.889 KM), rashodi za osnovnu platu – porez na dohodak (49.176 KM), rashodi za uvećanje osnovne plate po osnovu radnog staža (46.251 KM), rashodi za uvećanje osnovne plate – porez na dohodak (3.768 KM) i rashodi za zbirne doprinose na platu (322.170 KM).

Rashode za bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada čine rashodi za naknade za prevoz na posao i sa posla (9.600 KM), jubilarne nagrade u bruto iznosu od 2.544 KM, dnevnice za službena putovanja u zemlji i inostranstvu (14.319 KM) i rashodi za penzijski doprinos za dobrovoljno penzijsko osiguranje (6.240 KM).

Rashode za naknadu plata zaposlenih za vrijeme bolovanja, roditeljskog odsustva i ostalih naknada plata najvećim dijelom čine rashodi za naknadu plata za vrijeme bolovanja koji se ne refundiraju (20.430 KM), rashodi za naknadu plata za vrijeme porodiljskog odsustva koji se ne refundiraju (1.642 KM) i rashodi za zbirne doprinose na naknadu plata koje se ne refundiraju (12.011 KM).

Rashodi za otpremnine i jednokratne pomoći (bruto) iskazani su u iznosu od 26.280 KM, a odnose se na otpremnine prema kolektivnom ugovoru (16.440 KM), novčane pomoći prilikom rođenja djeteta (3.141 KM), novčane pomoći u slučaju smrti člana uže porodice (6.312 KM) i rashode za poreze i doprinose na otpremnine i jednokratne pomoći (387 KM).

Rashodi po osnovu korišćenja roba i usluga iskazani u iznosu od 108.171 KM, odnose se na rashode po osnovu utroška energije, komunalnih, komunikacionih i transportnih usluga (9.692 KM), režijskog materijala (6.356 KM), tekućeg održavanja (18.451 KM), putovanja i smještaja (49.421 KM), stručnih usluga (7.199 KM) i ostalih neklasifikovanih rashoda (17.051 KM).

Rashodi po osnovu utroška energije, komunalnih, komunikacionih i transportnih usluga najvećim dijelom se odnose na rashode za usluge korišćenja fiksnih i mobilnih telefona (7.288 KM) i poštanske i internet usluge (2.370 KM).

Rashodi po osnovu putovanja i smještaja se najvećim dijelom odnose na rashode po osnovu utroška goriva (36.335 KM), smještaja na službenim putovanjima u zemlji (8.584 KM) i ostale rashode po osnovu putovanja u zemlji (3.680 KM).

Rashode za stručne usluge najvećim dijelom čine rashodi za osiguranje vozila (3.475 KM), osiguranje zaposlenih (1.047 KM) i usluge objavljivanja tendera, oglasa i informativnih tekstova (1.328 KM).

Ostali neklasifikovani rashodi u najvećem iznosu se odnose na rashode po osnovu bruto naknada po ugovoru o djelu (9.097 KM), reprezentacije i poklona (3.297 KM) i doprinosa za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje invalida (2.220 KM).

6.1.2.2. Rashodi obračunskog karaktera

Rashodi obračunskog karaktera su iskazani u iznosu od 20.412 KM, a odnose se na nabavnu vrijednost realizovanih zaliha, rashode po osnovu amortizacije i rashode od usklađivanja vrijednosti imovine.

Nabavna vrijednost realizovanih zaliha iskazana je u iznosu od 1.019 KM, a odnosi se na vrijednost utrošenih zaliha auto guma.

Rashodi po osnovu amortizacije stalnih sredstava u 2023. godini, iskazani su u iznosu od 18.903 KM. Obračun amortizacije nefinansijske imovine u stalnim sredstvima izvršen je na osnovu definisanih amortizacionih stopa u skladu sa Pravilnikom o primjeni godišnjih amortizacionih stopa za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 110/16).

Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine iskazani su u iznosu od 490 KM, a odnose se na korekciju redovnih i spornih potraživanja za zakupnine (zakup imovine bivšeg MORS-a).

6.1.2.3. Izdaci

Izdaci su iskazani u iznosu od 27.555 KM, a odnose se na izdatke za nefinansijsku imovinu (1.019 KM) i ostale izdatke (26.536 KM).

Ostali izdaci se odnose na izdatke za naknade plata za porodijsko odsustvo koje se refundiraju od Javne ustanove Javni fond za dječiju zaštitu Republike Srpske (23.147 KM) i izdatke za naknade plata za bolovanje koje se refundiraju od Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske (3.389 KM).

6.2. Imovina, obaveze i izvori

Na dan 31.12.2023. godine ukupna imovina iskazana je u neto vrijednosti od 116.171 KM (bruto vrijednosti 543.241 KM i ispravke vrijednosti 427.070 KM), a čini je nefinansijska imovina i finansijska imovina i razgraničenja.

Ukupne obaveze su iskazane u iznosu od 114.465 KM, a ukupni vlastiti izvori u iznosu od 4.700 KM.

6.2.1. Nefinansijska imovina

Nefinansijsku imovinu u potpunosti čini nefinansijska imovina u stalnim sredstvima, a koja se odnosi na proizvedenu stalnu imovinu i neproizvedenu stalnu imovinu.

Proizvedena stalna imovina je iskazana u iznosu od 50.635 KM neto vrijednosti, a čine je postrojenja i oprema.

Postrojenja i oprema su iskazani u ukupnom iznosu od 50.635 KM neto vrijednosti. Neto vrijednost opreme čine motorna vozila (24.827 KM), kancelarijska oprema (10.403 KM), komunikaciona i računarska oprema (14.564 KM) i grejna i rashladna oprema (841 KM).

Vrijednost opreme u 2023. godini povećana je po osnovu prenosa prava vlasništva nad kancelarijskom opremom nabavne vrijednosti u iznosu od 21.140 KM i ispravke vrijednosti od 5.907 KM, sa Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite na Direkciju, dok je smanjena po osnovu amortizacije (18.903 KM).

Neproizvedena stalna imovina odnosi se na nematerijalnu neproizvedenu imovinu – licence (Oracle), a iskazana je u iznosu od 4.700 KM bruto i neto vrijednosti.

6.2.2. Finansijska imovina i razgraničenja

Finansijska imovina i razgraničenja su iskazani u iznosu od 91.362 KM bruto vrijednosti, 30.526 KM ispravke vrijednosti i 60.836 KM neto vrijednosti, a odnose se na kratkoročnu finansijsku imovinu i razgraničenja.

Kratkoročnu finansijsku imovinu i razgraničenja čine kratkoročna potraživanja, kratkoročna razgraničenja i kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti.

Kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 83.167 KM bruto vrijednosti, 30.526 KM ispravke vrijednosti (sumnjiva i sporna potraživanja) i 52.641 KM neto vrijednosti, a odnose se na potraživanja po osnovu zakupa poslovnih prostora i garaža i prodaje zemljišta na lokalitetu Rakovačke bare u Banja Luci (imovina bivšeg Ministarstva odbrane Republike Srpske koja je u nadležnosti Direkcije).

Kratkoročna razgraničenja iskazana su u iznosu od 2.727 KM, a odnose se na razgraničenja po osnovu neizmirenih obaveza za naknadu plate, poreza i doprinosa za vrijeme bolovanja i roditeljskog odsustva, koja se refundiraju od fondova obaveznog socijalnog osiguranja.

Kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti iskazana je u iznosu od 5.468 KM neto vrijednosti, po osnovu porodijskog odsustva koje se refundira od Fonda dječije zaštite.

6.2.3. Obaveze i razgraničenja

Ukupne obaveze i razgraničenja Direkcije na dan 31.12.2023. godine iskazane su u iznosu od 114.465 KM i u potpunosti se odnose na kratkoročne obaveze i razgraničenja koje čine obaveze za lična primanja zaposlenih i obaveze iz poslovanja.

Obaveze za lična primanja zaposlenih su iskazane u iznosu 88.378 KM, a odnose se na obaveze za bruto plate zaposlenih i bruto naknade plata (85.808 KM) i bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada, otpremnina i jednokratnih pomoći (2.570 KM) za decembar 2023. godine koje su izmirene u januaru 2024. godine.

Obaveze iz poslovanja su iskazane u iznosu od 26.087 KM, a odnose se na obaveze prema dobavljačima za nabavku roba i usluga u zemlji (24.465 KM) i bruto obaveze prema fizičkim licima po osnovu ugovora o djelu (1.622 KM).

Do 28.02.2024. godine izmirene su obaveze iz 2023. godine u ukupnom iznosu od 106.569 KM.

6.2.4. Vlastiti izvori

Vlastiti izvori iskazani su u iznosu od 4.700 KM, a odnose se na rezerve po osnovu procjene Oracle licenci.

6.2.5. Vanbilansna evidencija

Na dan 31.12.2023. godine, u Direkcije nije bilo poslovnih događaja koji bi zahtijevali evidentiranje na vanbilansnim pozicijama.

6.3. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze

Na osnovu dostavljenog Pregleda sudskih sporova, protiv Direkcije kao tužene strane na dan 31.12.2023. godine, vodi se šest sudskih sporova vrijednosti od 2.241.299 KM. Osnov tužbe za tri sudska spora ukupne vrijednosti od 64.059 KM je utvrđivanje stanarskog prava (parnični postupci su u toku, a po istim, u slučaju gubitka spora, Direkcija može imati samo troškove parničnog postupka), jedan vanparnični postupak za naknadu štete vrijednosti spora od 127.240 KM riješen je bez tereta za Direkciju (osim Direkcije, kao tužena strana je legitimisano i resorno ministarstvo i Republika Srpska - u toku je žalbeni rok). Osnov tužbe za parnični postupak, označene vrijednosti spora od 2.000.000 KM, je „proglašenje izvršenja nedopuštenim“ (tužbu je podnio grad Banja Luka). U izvršnom postupku koji je prethodio parničnom postupku, Okružni privredni sud u Banja Luci je donio rješenje, kojim je po prijedlogu tražioca izvršenja Republike Srpske, određeno izvršenje na nepokretnim stvarima u vlasništvu i posjedu izvršenika „Naš dom“ a.d. Banja Luka i to zabilježbom izvršenja u javnim knjigama, utvrđivanjem vrijednosti nepokretnosti i prodajom nepokretnosti. Grad Banja Luka je podnio tužbu Okružnom privrednom sudu, protiv Republike Srpske, radi proglašenja rješenja nedopuštenim, ističući da je u toku više postupaka pred nadležnim sudovima, kao i krivični postupci protiv odgovornih lica, zbog zloupotreba službenog položaja ili ovlašćenja u upravnom postupku koji se vodi pred Republičkom upravom za imovinsko-pravne poslove, a što je za posljedicu imalo uknjižbu prava svojine u korist privrednog društva „Naš dom“ a.d. Banja Luka. Takođe je navedeno da vrijednost nekretnina višestruko premašuje dug izvršenika. Direkcija je u odgovoru na tužbu, istu osporila kao i tužbeni zahtjev.

Prema Izvještaju Pravobranilaštva Republike Srpske, osim navedenih sudskih sporova, protiv Direkcije se vodi i jedan upravni spor.

6.4. Obrazloženja uz finansijske izvještaje

U Obrazloženjima uz finansijske izvještaje za period 01.01-31.12.2023. godine su objelodanjene neophodne opšte informacije o Ministarstvu, informacije o osnovama za sastavljanje finansijskih izvještaja i informacije o primijenjenim računovodstvenim politikama. Takođe, sačinjena Obrazloženja upućuju na povezane informacije prezentovane u Pregledu prihoda, primitaka, rashoda i izdataka i Pregledu imovine, obaveza i izvora u skladu sa članom 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i zahtjevima MRS JS 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja.

Revizijski tim

Božidar Kuvelja, s.r.

Nada Lazarević, s.r.